

Zielona Alternatywa dla Makroregionu Polski Północnej

Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny

Międzynarodowe Seminarium
„Biogazownie dla Pomorza”
10-12 maj 2010

UCZELNIE WYŻSZE I JEDNOSTKI NAUKOWE:

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

**UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-
MAZURSKI W
OLSZTYNIE**

**POLITECHNIKA
KOSZALIŃSKA**

**INSTYTUT MASZYN
PRZEPŁYWOWYCH PAN**

FIRMY I PRZEDSIĘBIORSTWA

KONCERN „ENERGA” SA

NAFTOPORT SP. Z O.O.

ZRE GDAŃSK SP. Z O.O.

POMORSKA SPÓŁKA GAZOWNICTWA

FUNDACJA ROZWOJU MICHELIN

**BAŁTYCKA AGENCJA POSZANOWANIA
ENERGII**

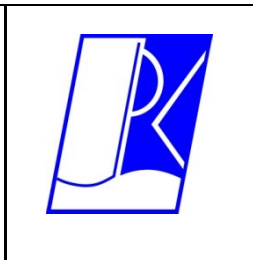
WINDWEST POLAND SP. Z O.O.

GMINA KĘPICE

POWIAT W KWIDZYNIE

GMINA SZCZYTNO

Zielona Alternatywa dla Makroregionu Polski Północnej Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny

UROCZYSTE PODPISANIE UMOWY BKEE. DWÓR ARTUSA, MAJ 2007

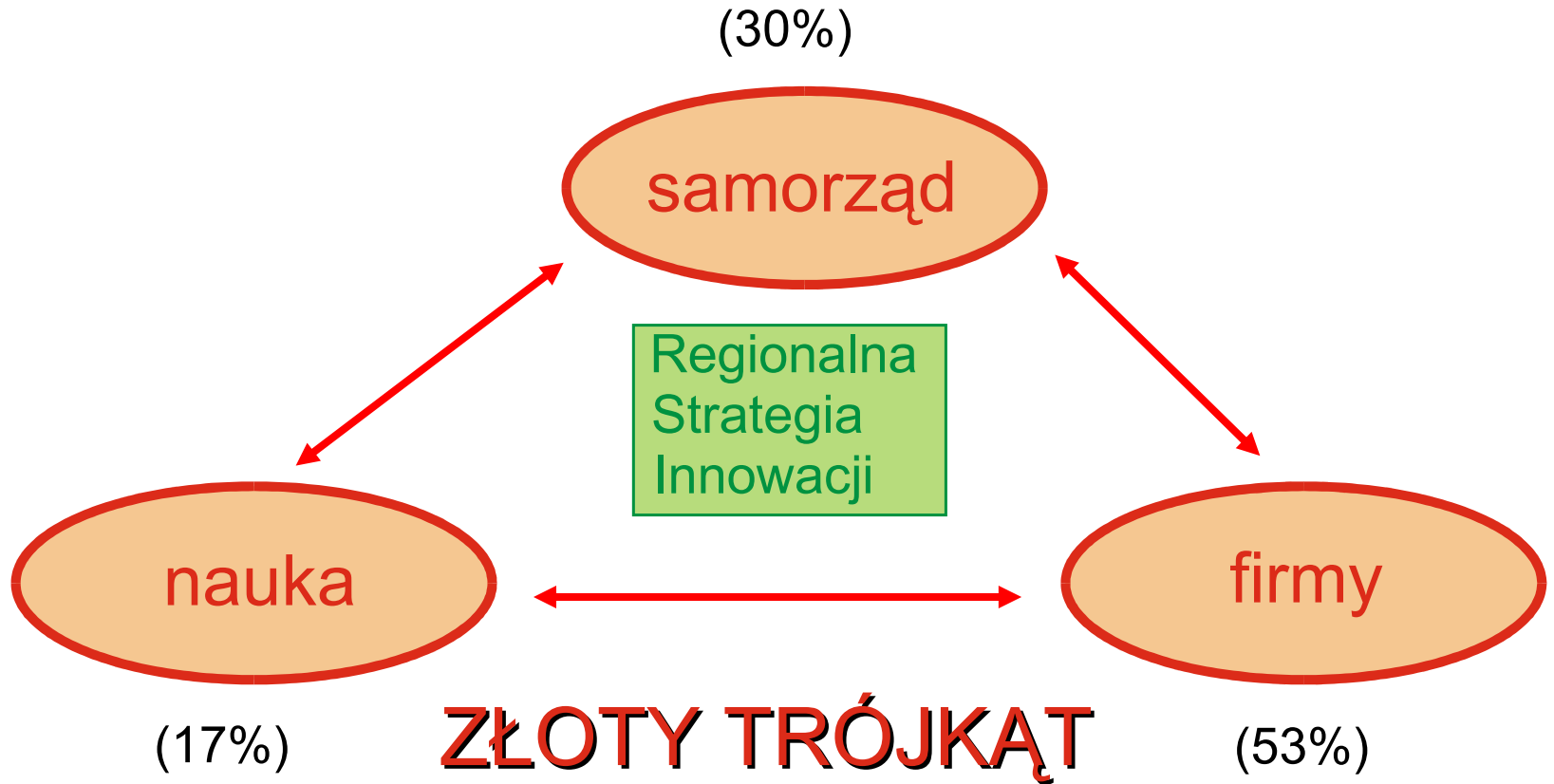

BAŁTYCKI KLASTER EKOENERGETYCZNY

STRUKTURA PODMIOTÓW

RAZEM: 76 PODMIOTÓW

NAJWIĘKSZY KLASTER EKOENERGETYCZNY W POLSCE !!!

Misja BKEE

wdrażanie idei szeroko rozumianej kogeneracji rozproszonej, tj. jednoczesnego wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w małej i średniej skali, w oparciu o odnawialne źródła energii, zwłaszcza biomasę, a także wykorzystanie energii wiatru, słońca i wody

STATUS KLASTRA KLUCZOWEGO NOWY PROJEKT

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego ogłosił konkurs na klastry kluczowe, których członkowie uzyskają preferencje przy ubieganiu się o dofinansowanie projektów z regionalnego PO WP i z PO Kapitał ludzki – w komponencie regionalnym

IMP PAN jako jednostka koordynująca BKEE realizuje projekt pt.:

**„Rozwój Bałtyckiego Klastra Ekoenergetycznego -
poprzez opracowanie strategii i promocję na
terenie województwa pomorskiego”**

STATUS KLASTRA KLUCZOWEGO

Dyplom

dla

BAŁTYCKIEGO KLASTRA EKOENERGETYCZNEGO

za

uzyskanie statusu

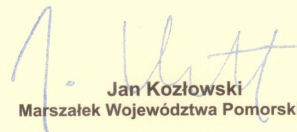
Klastra Kluczowego Województwa Pomorskiego

w Konkursie na Klustry Kluczowe 2009

organizowanym przez

Zarząd Województwa Pomorskiego

03.12.2009 r.

Jan Kozłowski
Marszałek Województwa Pomorskiego

**AKTUALNIE OPRACOWYWANY JEST
NOWY PROJEKT KOORDYNACYJNY
DLA BKEE W RAMACH RPO DZ. 1.5.2**

PROJEKT KOORDYNACYJNY „KLASTROWY”

Projekt realizowany w ramach RPO WP 2007-2013:

*Wsparcie tworzenia i rozwoju powiązań kooperacyjnych w
Klastrze Kluczowym Województwa Pomorskiego –
Bałtyckim Klastrze Ekoenergetycznym*

Czas realizacji: 1.04.2010 – 30.09.2013

Całkowity budżet projektu: 2 000 000,00

Partner: Kwidzyński Park Przemysłowo- Technologiczny Sp. z o.o.

Główne zadania:

I. Powiązania kooperacyjne

II. Gromadzenie danych nt. rynku OZE

III. Edukacja / wzrost świadomości społeczeństwa

IV. Organizacja Klastra

V. Promocja

VI. Utworzenie i koordynacja Centrum Budownictwa Energooszczędnego –

Projekt

Rozwój bazy badawczej i pomiarowej dla potrzeb przedsiębiorstw skupionych w Bałtyckim Klastrze Eko-Energetycznym

przygotowany do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 5.1, *Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym*.

Środowiskiem, w którym projekt będzie realizowany jest powiązanie kooperacyjne podmiotów wchodzących w skład BKEE.

Obejmuje ono 14 przedsiębiorstw, 2 jednostki naukowe i 3 podmioty z otoczenia biznesu. Liderem powiązania jest **Instytut Maszyn Przepływowych PAN**, który jednocześnie pełni rolę wnioskodawcy i koordynatora projektu.

Hala o pow. 500 m² do dyspozycji !

Rozwój bazy badawczej i pomiarowej dla potrzeb przedsiębiorstw skupionych w Bałtyckim Klastrze Eko-Energetycznym

PRODUKTY POWIĄZANIA KOOPERACYJNEGO*

materialne

- (1) KOGENERACYJNE MINISIŁOWNIE BIOGAZOWE DLA ENERGETYKI ROZPROSZONEJ**
- (2) AEROZESPÓŁ WRAZ Z TURBINĄ WIATROWĄ**

usługi

- (3) PROJEKTOWANIE UKŁADÓW PRZEPŁYWOWYCH NISKOSPADOWYCH TURBIN WODNYCH**

* ZAPLANOWANE DO WDROŻENIA I URYNKOWIENIA

Aktualizacja RSE - konsultacje

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

W dniu **6 maja 2009r** w Instytucie Maszyn Przepływowych w Gdańsku odbyły się konsultacje projektu aktualizacji strategii energetycznej województwa pomorskiego zorganizowane przez **Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego i Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny**

fot. Leszek Miazga

Międzynarodowe dyskusje panelowe

Promocja BKEE

(kalendarium)

Turku, Finlandia wrzesień 2007	<ul style="list-style-type: none"> • w ramach sieci BSSSC - prezentacja BKEE • prezentacja projektu nt. standaryzacji, monitoringu, aspektów środowiskowych i społecznych działalności krajów BSR w zakresie bioenergii • rozmowy z potencjalnymi partnerami
Gdańsk, Urząd Marszałkowski listopad 2007	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie bilateralne klastrów ekoenerg. Norwegii i Polski • działalność i zamierzenia projektowe BKEE
Bruksela, Belgia listopad 2007	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja projektu nt. biorafinerii • 5 min. prezentacja • dyskusja z potencjalnymi partnerami
Berlin, Niemcy grudzień 2007	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja BKEE i potencjału ekoenergetycznego regionów • dyskusja nad założeniami projektu
W-wa, Ministerstwo Gospodarki grudzień 2007	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie polsko-szwedzkie nt. innowacyjności klastrów • prezentacja zakresu działalności BKEE • dyskusja nad założeniami nowego projektu
Sztokholm, Szwecja maj 2008	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja nad założeniami projektu nt. innowacyjności klastrów w krajach bałtyckich • włączenie BKEE do pilotażowego projektu nt. klastrów ekoenergetycznych (SE, NO, FI, PL, IS)

Międzynarodowe dyskusje panelowe

Promocja klastra

(kalendarium)

Kołobrzeg maj 2008	<ul style="list-style-type: none"> • konferencja samorządowców krajów Morza Bałtyckiego nt. bioenergii i działalności klastrowej • prezentacja potencjału ekoenergetycznego W-M oraz wkładu w działalność BKEE – prezentacja
Bruksela, Belgia czerwiec 2008	<ul style="list-style-type: none"> • zainicjowanie działalności grupy roboczej „Agriculture & Energy” – opracowującej zalecenia dla KE nt. przyszłych badań w zakresie „rolnictwa energetycznego” • prezentacja BKEE (profil, badania i zamierzenia badawcze)
Bruksela, Belgia wrzesień 2008	<ul style="list-style-type: none"> • otwarcie programu 7FP „Biorafinerie” • 3-min prezentacja założeń projektowych i BKEE • dyskusja z potencjalnymi partnerami
Ornskoldsvik, Szwecja listopad 2008	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty partnerów projektu BSR InnoNet • prezentacja działalności BKEE • dyskusja nad rozwojem projektu • wizytacja pierwszej w Europie pilotażowej biorafinerii bioetanolowej na surowiec leśny
Berlin, Niemcy grudzień 2008	<ul style="list-style-type: none"> • pierwszy kick-off meeting CWG-SCAR – bilans aktualnego stanu badań w zakresie „Agriculture & Energy” w krajach UE • ustalenie harmonogramu działań grupy

Baltic Ecoenergy Forum

(November 2007)

Honorable guests
and speakers:

Jerzy Buzek (Poland)
Lena Ek (Sweden)
Britta Thomsen (Denmark)

„Bioenergy Promotion”

Cel projektu: promocja, oraz w efekcie wzrost wykorzystania bioenergii, tj. energii produkowanej z biomasy, w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w krajach Regionu Morza Bałtyckiego.

Partner Wiodący: Szwedzka Agencja Energetyczna

Realizacja: 2009-2012

Całkowity budżet: € 5 mln

**Bałtycki Klaster
Ekoenergetyczny**

Pakiety Prac:

WP1 Zarządzanie projektem

WP2 Rozpowszechnianie informacji o projekcie

WP3 **Strategia/polityka**

WP4 **Sub-Regiony** →

WP5 Biznes

**Regionalny Punkt
Kontaktowy
ds. Bioenergii w IMP-PAN**

**IMP-BKEE realizuje wybrane zadania
w ramach wszystkich Pakietów Prac, a ponadto jest
koordynatorem pakietu WP5 Biznes**

Więcej o projekcie:

<http://www.bioenergypromotion.net>

<http://www.imp.gda.pl/bioenergy/index.htm>

Bioenergy Promotion

Baltic Sea Region
Programme 2007-2013

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa)

„PEA” – Alternatywna Energia dla Sektoru Publicznego – Zrównoważone Strategie Energetyczne Szansą Rozwoju Regionalnego”

Cel projektu: stymulowanie gospodarczego rozwoju Regionu MB poprzez wypracowanie strategii energetycznych, uwzględniających wykorzystanie OZE oraz efektywność energetyczną w sektorze publicznym;

Partner Wiodący: Miasto Wittenberge, Niemcy

Realizacja: 2010-2013

Całkowity budżet: € 4,9 mln

**Bałtycki Klaster
Ekoenergetyczny**

Pakiety Prac:

WP1 Zarządzanie projektem

WP2 Rozpowszechnianie informacji o projekcie

WP3 **Bałtyckie Strategie Energetyczne**

WP4 **Oszczędzanie energii i efektywność energetyczna**

WP5 **Zrównoważona produkcja energii, zarządzanie łańcuchem dostaw oraz przygotowanie (pre-definiowanych) inwestycji**

IMP-BKEE będzie koordynatorem pakietu WP5

Rezultaty projektu (m.in.):

„Bałtycka Rada Energetyczna” (sieć ekspercka)

Portal „Zrównoważona Energia w krajach nadbałtyckich” (baza danych)

Inwestycje polegające na np. instalacji sprzętu służącego do pomiarów efektywności energetycznej w wybranych obiektach/instalacjach demonstracyjnych oraz **przygotowanie projektów pilotażowych pod inwestycje** (kolektory słoneczne i fotowoltaika sprzężona z ogniwami wodorowymi, energetyczne oświetlenie, testowanie alternatywnych systemów izolacji w budynkach, zgazowarka na zrzętki, biogazownia)

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)

„S2B” Science to Business - Inkubator Przedsiębiorczości

Działanie 3.1 Inicjowanie działalności innowacyjnej (PO IG)

Cel projektu: podniesienia liczby przedsiębiorstw działających w oparciu o innowacyjne rozwiązania

Koordynator: Fundacja na Rzecz Budowy Społeczeństwa Opartego na Wiedzy „Nowe Media”

07/2009 – 06/2012

Całkowity budżet:

19 mln pln (IMP-BKEE: ca. 500 tyś.)

Partnerzy:

Politechnika Warszawska,

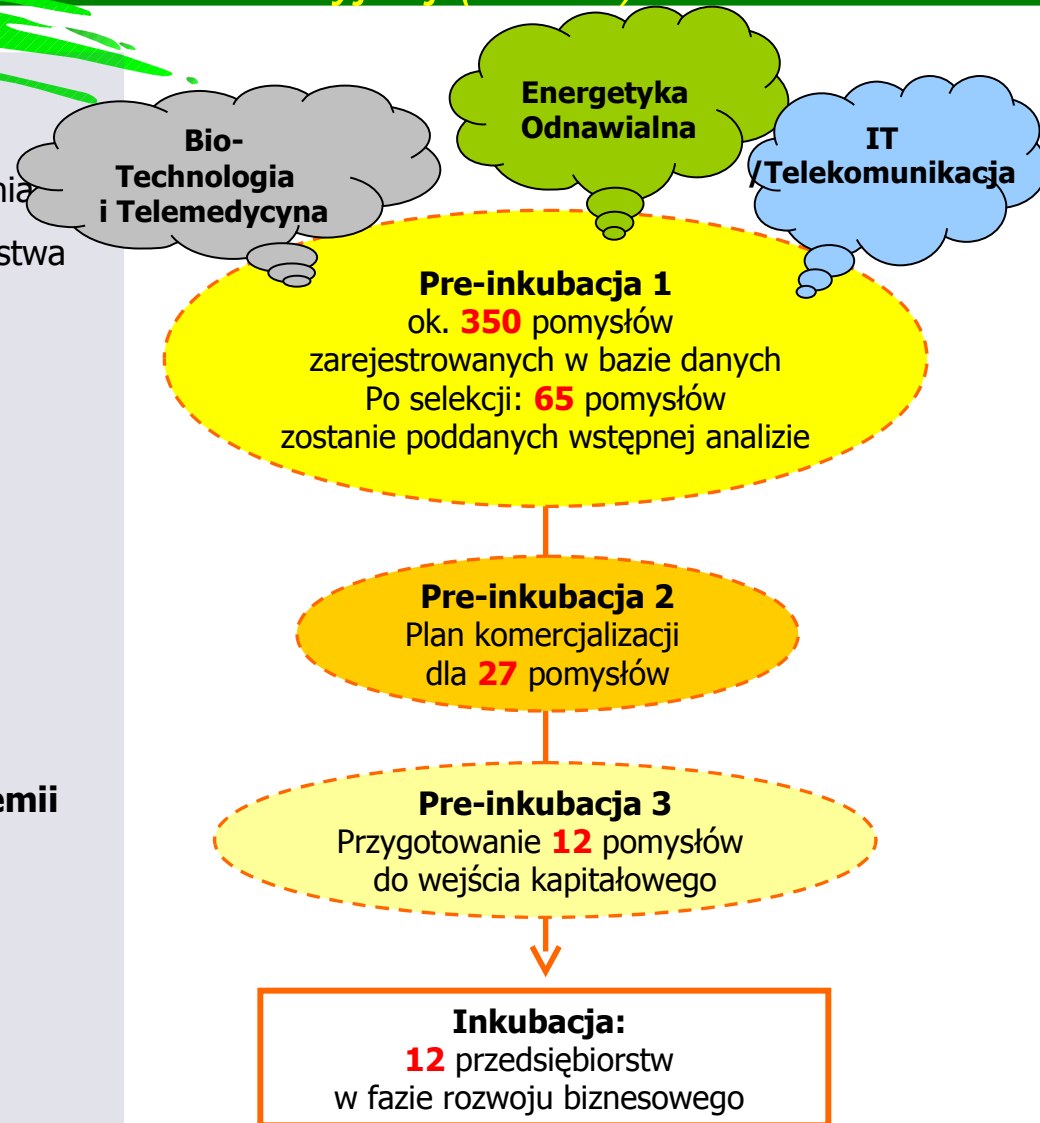
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski,

Instytut Maszyn Przepływowych Polskiej Akademii Nauk,

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny;

Strona projektu (w przygotowaniu)

www.Science2Business.pl

**Projekt PL-0385 współfinansowany ze środków
Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego
2009-2011**

Koordynator – Fundacja Poszanowania Energii w Gdańsku

Budżet 300 000 €, w tym IMP ok. 95 000 € (środki własne 19 000 €)

Udział IMP PAN:

- 1. Opracowanie koncepcji modelowych rozwiązań w zakresie generowania energii użytkowej z różnych źródeł (zasobów) odnawialnych**
- 2. Opracowanie koncepcji modelowych rozwiązań poligeneracji z ww. źródeł w układach rozproszonych**
- 3. Prace o charakterze studialnym dotyczące możliwości wdrażania ww. koncepcji rozwiązań w wybranych regionach / gminach**
- 4. Przygotowanie koncepcji jw. gotowych do fazy wdrożeniowej oraz strategii wdrażania**
- 5. Promocja wykorzystania ww. rozwiązań z zakresu OZE**

POSZANOWANIE ENERGII BEZ GRANIC – współpraca polsko-ukraińska oparta na standardach skandynawskich

Cel projektu: rozwój dzięki konfrontacji "dwóch biegunów" – Norwegii i Ukrainy z polskimi doświadczeniami, w zakresie regionalnych strategii energetyki i planów zaopatrzenie w energię gmin (miast)

Koordinator: Fundacja Poszanowania Energii w Gdańsku

07/2009 – 04/2011

Całkowity budżet: € 402, 7 tys.

Realizacja poprzez: (realizowany w Polsce, Norwegii i na Ukrainie)

I. Cykl edukacyjny nt. efektywności energetycznej

II. Cykl edukacyjny na przykładzie doświadczeń BKEE

III. Stymulowanie współpracy między samorządami a producentami i dystrybutorami energii

IV. Analiza warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia OZE do systemu elektroenergetycznego

V. Cykl szkoleniowy – planowanie energetyczne: opracowanie strategii oraz projektu założeń dla 3 regionów (Odessa, Donieck, Lwów)

VI. Cykl debat nt. prawa i bezpieczeństwa energetycznego

VII. Upowszechnianie realizacji celów projektu

Projekt współfinansowany przez Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy

1 Donieckie Centrum Debat
2 Ukraińska Sieć Miast
Efektywnych Energetycznie (Lwów)
3 Agencja Rozwoju
Regionalnego
(Odessa)

OREEC CLUSTER
Oslo Renewable Energy
& Environmen Cluster

1 Fundacja Poszanowania Energii w Gdańsku
2 Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
3 **IMP PAN – Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny**
4 Instytut Energetyki, Oddział Gdańsk
5 Naczelna Organizacja Techniczna, Rada w Tarnowie
6 Politechnika Gdańska, Wydział Chemiczny,
Wydział Elektrotechniki i Automatyki

1

Laboratorium Biopaliw i Mikroenergetyki

GPNT - Trzy Lipy

- Stanowisko produkcji biopaliw
- Stanowisko ekologicznego spalania
- Stanowisko małych siłowni kogeneracyjnych
- Stanowisko turbogeneratora (ST)
- Stanowisko wymienników ciepła

Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp.z o.o.

Gdański Park Naukowo-Technologiczny

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

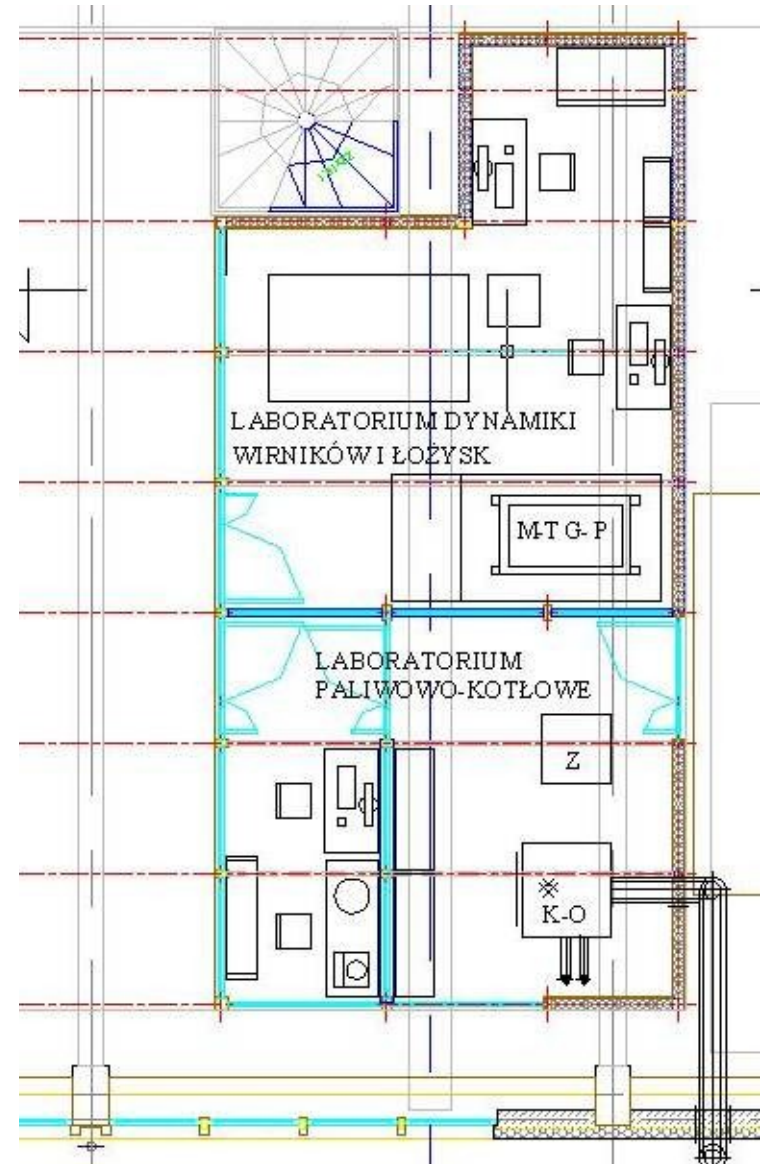
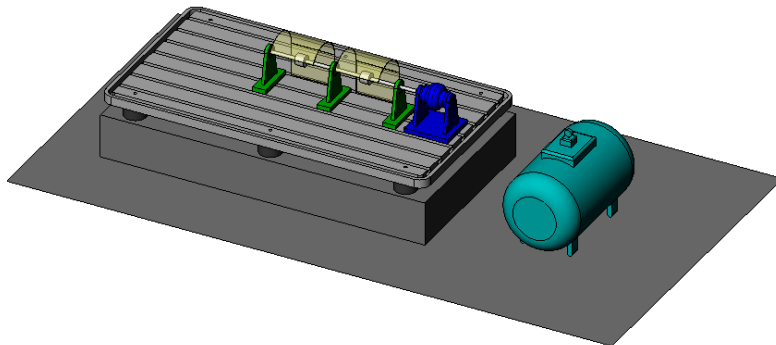

2

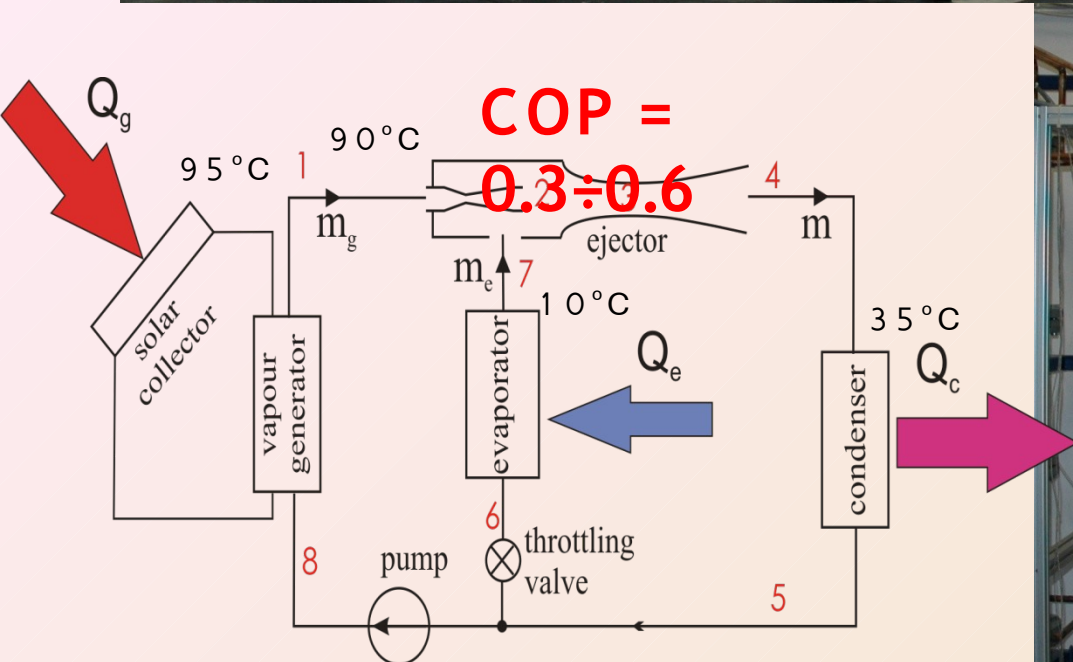
Laboratorium Mikrośiłowni Parowych

(Złożony projekt do POIG)
Laboratorium badawcze w IMP PAN

- Podstawowe elementy układu:
  - Parownik (kocioł)
  - Turbina + generator
  - Skraplacz
  - Pompa zasilająca
- Przygotowano projekt przebudowy części hali w IMP PAN
- Koncepcja budowy kilku laboratoriów tematycznych tworzących Laboratorium Mikrośiłowni Parowych
  - Laboratorium Dynamiki Wirników i Łożysk
  - Laboratorium Wymienników Ciepła
  - Laboratorium Paliw i Kotłów
  - Laboratorium Mikroturbin

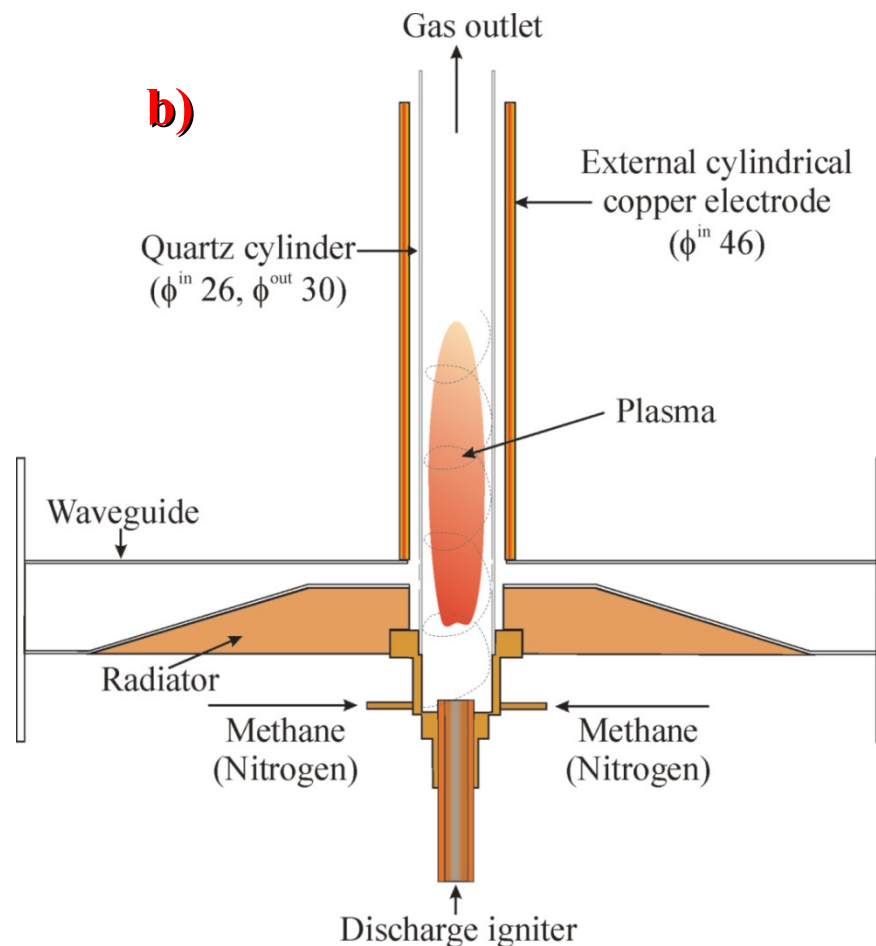
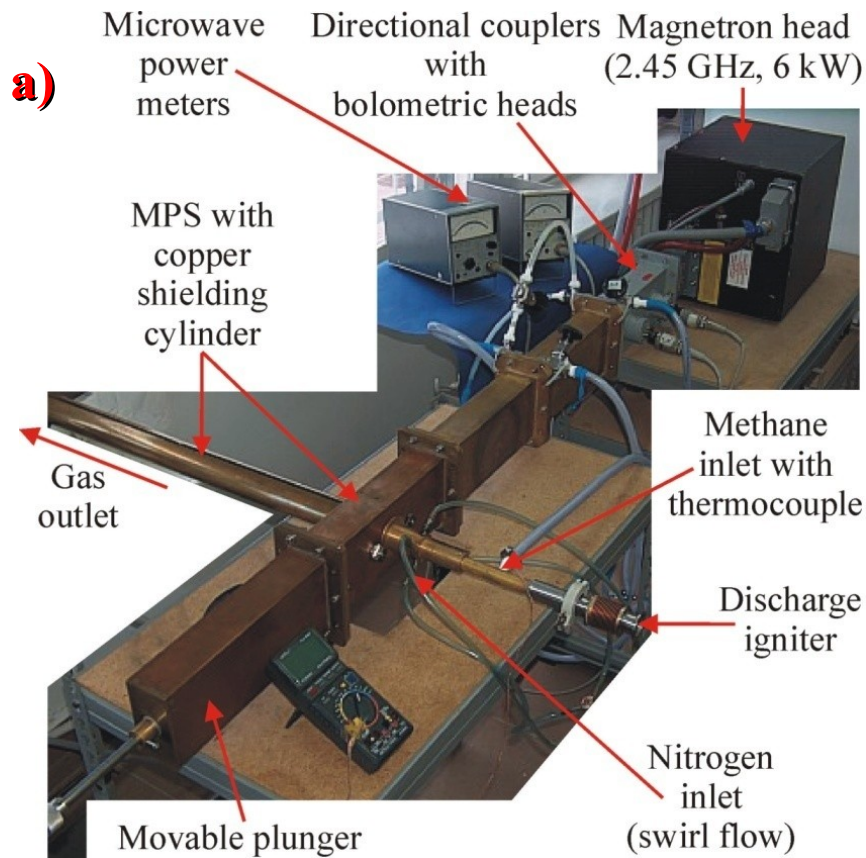

Laboratorium siłowni poligeneracyjnych

Układy strumieniowe dla klimatyzacji solarnej

Urządzenie do generacji wyładowania mikrofalowego 2,45 GHz/6 kW

Zdjęcie urządzenia (a) oraz szkic generatora plazmy (b) do konwersji gazów o dużym natężeniu przepływu. Moc mikrofal – do 6 kW, częstotliwość – 2,45 GHz

Produkcja wodoru w procesie plazmowego reformingu metanu :

- stopień konwersji metanu ~100 %, selektywność 100 %

- wydajność energetyczna (600 g[H₂] / kWh), szybkość produkcji wodoru (950 g[H₂] / h)

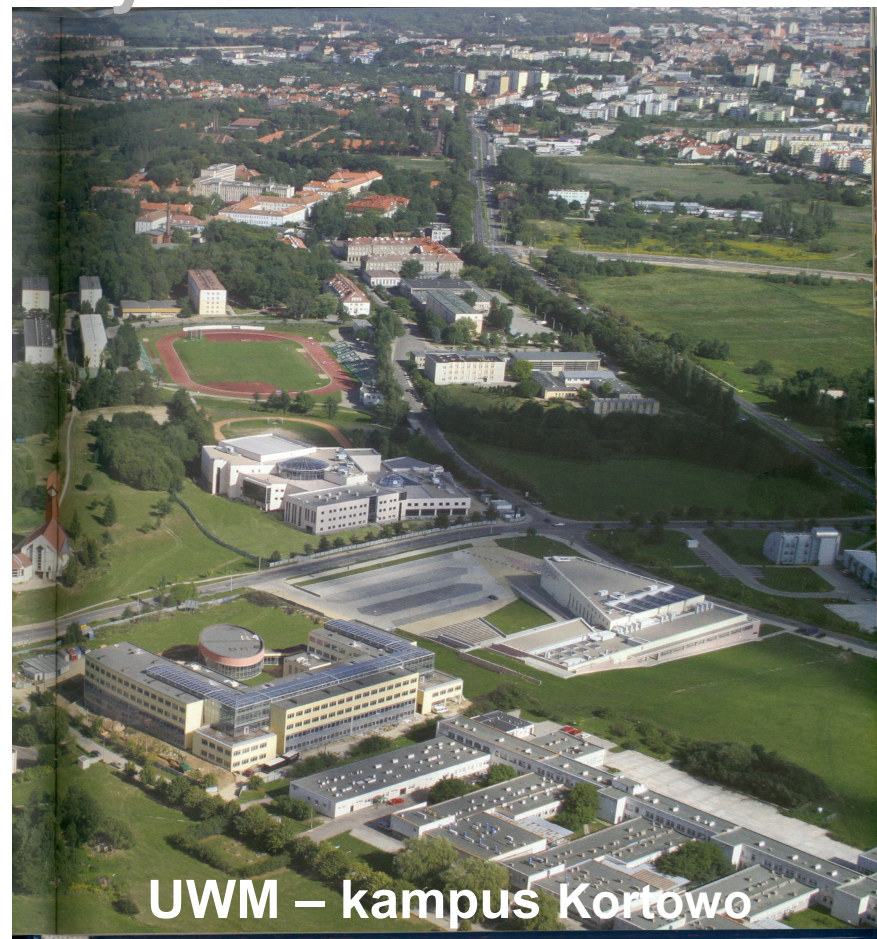

CENTRUM BADAŃ ENERGII ODNAWIALNEJ

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

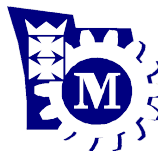
20 zespołów badawczych
z 8 Wydziałów

- **Biologii,**
- **Bioinżynierii Zwierząt,**
- **Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,**
- **Kształowania Środowiska i Rolnictwa,**
- **Matematyki i Informatyki,**
- **Nauk Technicznych,**
- **Nauk o Żywności,**
- **Ochrony Środowiska i Rybactwa**

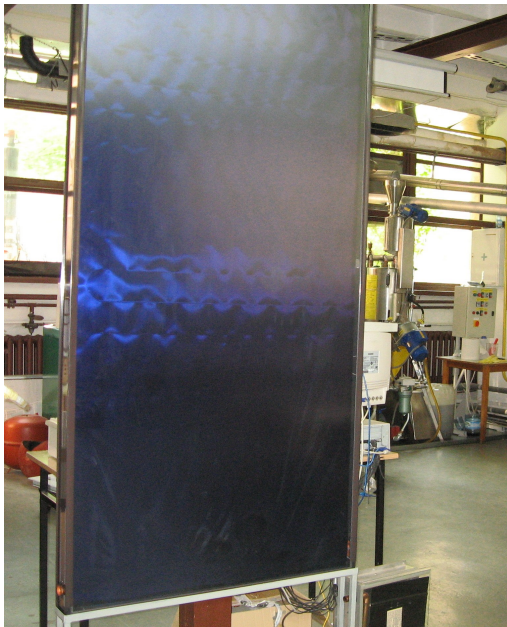
Politechnika Gdańska
Wydział Inżynierii Lądowej
i Środowiska

Wydział Chemiczny

LABORATORIUM PROEKOLOGICZNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Laboratorium działa w ramach **Centrum Proekologicznych Odnawialnych Źródeł Energii** w Politechnice Gdańskiej, utworzonego w dniu 06.01.2006 r. i opartego na porozumieniu między Wydziałami: Mechanicznym, Chemicznym, Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej oraz Oceanotechniki i Okrętownictwa.

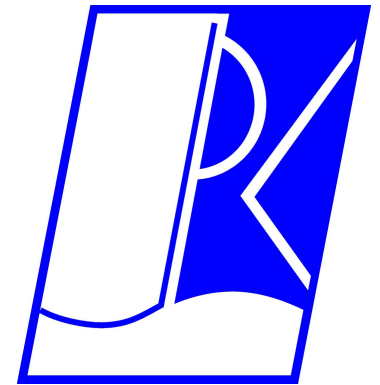

Kolektory słoneczne płaskie

Cele realizowane w Laboratorium:

- Kształcenie studentów w zakresie tematyki pozyskiwania energii.
- Promocja Odnawialnych Źródeł Energii.
- Promocja Politechniki Gdańskiej.
- Organizowanie seminariów i konferencji.
- Organizowanie zajęć dla szkół.
- Kontakt z mediami.
- Prowadzenie badań naukowych, realizacja prac doktorskich.

POLITECHNIKA KOSZALIŃSKA

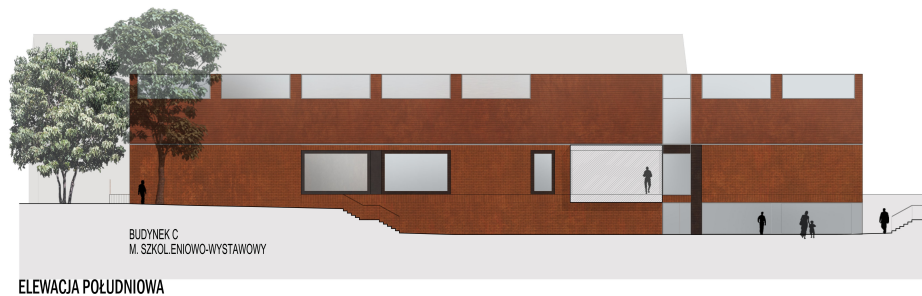

CENTRUM NAUKOWO – BADAWCZE ENERGII ODNAWIALNEJ

PRACE BADAWCZE

- różny poziom nawożenia mineralnego**
- różny poziom nawożenia organicznego (osady ściekowe)**
- przyrost pędów oraz ich liczebność**
- plon biomasy: zbiór 1-roczny, 2-letni, 3-letni**
- badania poziomu i jakości wód gruntowych**
- badania rezosfery**
- zbiór biomasy i logistyka dostaw zrębków**
- współpalanie z miałem węglowym (umowa zawarta z MEC Koszalin na okres 2008 – 2009r)**
- kogeneracja: CHP od 2010r**

KWIDZYŃ - PLANY ROZWOJU PARKU ZATWIERDZONY PROJEKT

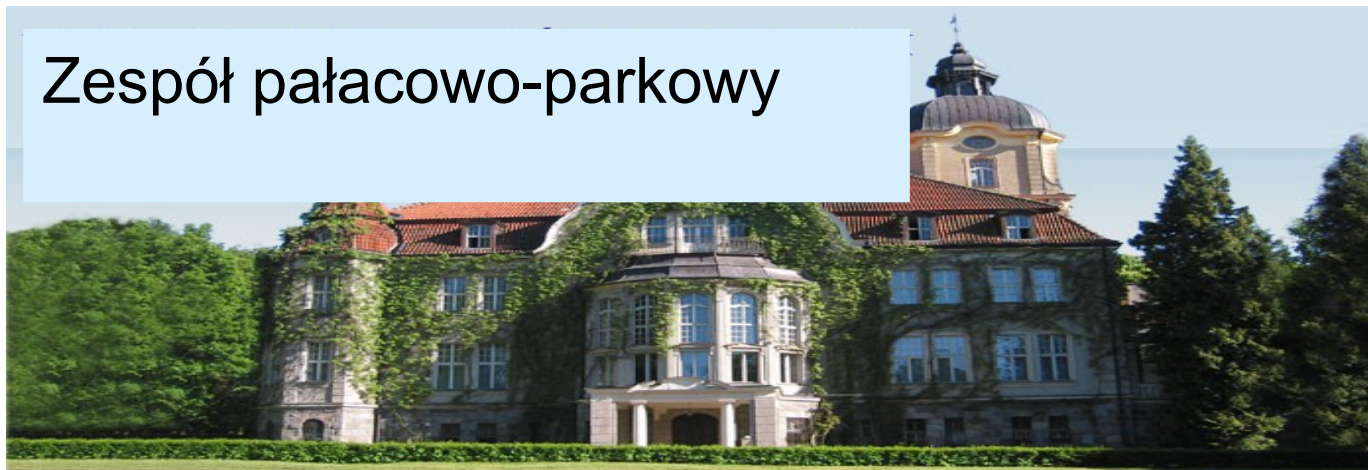

Projekt organizacyjny

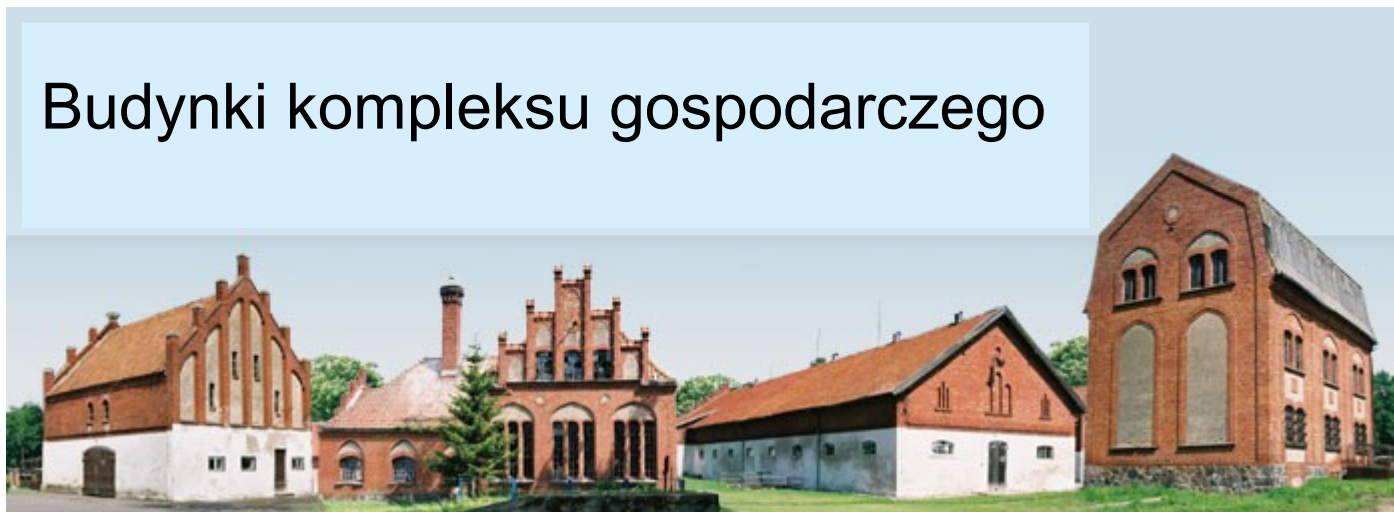
Centrum Wiedzy i Technologii Wodorowych BKEE

Proponowana lokalizacja: SBD Łężany

Zespół pałacowo-parkowy

Budynki kompleksu gospodarczego

TAKĄ ZIEMIĘ ZACHOWAJMY DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

